

Lezen: Johannes 4:1-42

Bijzonderheid: inzegening Elisabeth de Bruijn

Bijzonderheid 2: een verhaal van Sajjad Masih

Gemeente,

Jij moet je grenzen aangeven! Een veelgehoord advies. En terecht. Als je altijd maar over je grenzen heen gaat. Of over je grenzen heen *laat* gaan. Dan gaat het mis.

Tegelijk: als niemand ooit een grens over gaat. Dan verandert er niks. Juist grensverkenners en grensverleggers maken dat we vooruit komen in deze wereld.

Jezus is zo iemand.

Slide Juist door de grens te zoeken raakt Jezus de kern

Dit verhaal heeft enorme impact. In ieder geval op mij. Zou er zo meerdere preken over kunnen maken. Voor nu wil ik vooral focussen op de rol van Jezus. Met het thema zoals ik op de beamer aangeef.

Slide Grenzen

Want dat is wat onze Heer doet! Zeker hier. De grens zoeken. En verleggen. Het zit hem allereerst in een bijzinnetje. Vers 9: Joden mogen namelijk niet omgaan met Samaritanen.

1

Samaritanen waren de vijanden. De bastaards. De onaanraakbaren. Daar bleef je ver vandaan. Het is al opvallend dat Jezus door hun streek reist. Meestal maakten Joden een omweg. Ver bij de Samaritanen vandaan blijven.

Zo gingen ze trouwens met heel veel onreinheid om. Ze waren heel strikt in het naleven van Gods geboden. En hun eigen gebodjes. Wetten houden werd een doel in zich. Als iemand gewond op de weg lag, dan ga je er met een boog omheen. Denk aan het verhaal van de man die overvallen werd. De Leviet, de priester. Ze meden hem als de pest.

Zo blijf je ver weg van zieken, van tollenaars (dat zijn NSB-ers), van zondaars. Dat waren de regels. Dat waren de gewoontes. Je moest jezelf niet verontreinigen. Je laat je niet in met Samaritanen. Verboden gebied.

Grenzen zijn dus duidelijk. Jezus is daar ook mee opgevoed. En toch gaat hij die grens over. Bewust. Hij stuurt ook zijn leerlingen weg. Jezus doet nooit zomaar iets. Hij wil de vrijheid om zijn eigen keuzes te maken. Hij wil niet, zoals toen de kinderen bij hem gebracht werden, dat zijn leerlingen hem tegenhouden om een grens over te gaan.

Want dat is wat Jezus doet. Een vrouw alleen. Ook nog eens een losbandige vrouw. Hij kan het weten, omdat ze alleen bij de put komt. Binnen de Samaritaanse gemeenschap is zij nog wel de laagste die je zou kunnen treffen. Zij wordt zelfs door haar eigen mensen uitgekotst. Dus zelfs de grenzen van de vijanden gaat Jezus hier over. En voor zijn leerlingen, want Johannes laat hun gevoelens zien: verbaasd zijn ze. Ontzet. Dat Jezus met die vrouw praat.

Hij trekt zich niets aan van conventies. Van heilige huisjes. Dat zie je ook in het vervolg. Hij vraagt haar water. Biedt daar vervolgens levend water aan. Ontmaskert haar en raakt zo haar ziel. Komt heel dichtbij. En dan rekent hij ook nog eens af met de tempel. Als je weet wat die voor de mensen toen betekende. Jezus zegt: die tempel doet er helemaal niet toe. Later zal hij dat nog verder aanzetten: breek deze tempel af. Spelend met de gedachte dat hij zelf de tempel is. De plek waar de hemel de aarde raakt. En niet dat gebouw. Hoewel de Joden hem dan niet begrijpen.

Als Jezus vandaag in onze kerk zou zijn. Welke grenzen zou hij opzoeken? Welke heilige huisjes omver blazen? Het is een vraag die mij vaak bezighoudt. Als je hem wilt volgen is 'what would Jesus do?' een essentiële vraag.

In ieder geval is belangrijk waaróm hij het doet!

Slide De kern

Slide Matteüs 9

¹²⁻¹³ Toen Jezus dat hoorde, zei hij: 'Een *dokter* is er niet voor gezonde mensen, maar voor zieke mensen. Met mij is het net zo. Ik ben er niet voor goede mensen. Maar ik ben gekomen om aan slechte mensen het goede nieuws te vertellen. Denk eens goed na over deze woorden van God: «Ik wil geen offers, maar ik wil dat jullie goed voor elkaar zijn.»'

Dit is volgens mij één van de meest kernachtige samenvattingen van Jezus zelf van zijn missie. Zeker voor de leiders van de kerk van toen. Zo gefocust als ze waren op hun offers. Dat ze het meest essentiële, de kern, uit het oog verliezen.

Die kern is: God zoekt mensen. Hij wil hun leven helen. Jezus noemt zich dan ook 'heelmeester'. Heiland. Hij gaat om met zondaars. Ziet ze. Raakt besmettelijk zieken aan. Zelfs doden wekt hij tot leven. Dode lichamen zijn, zoals de psalmen ook zingen, de ultieme god-loze plek. Het leven is er uit. Het onreine lichaam blijft achter. Maar Jezus raakt ze aan.

En zo gaat hij dus voortdurend op zoek naar de kern. Door te zien, nabij te komen, mee te lopen, mensen op te zoeken op de plek waar ze zijn. Waarheen ze verbannen zijn, soms. Hij gaat grenzen over. En raakt daar de kern.

Die kern is: genade. Geen veroordeling. Oprechte interesse om mensen terecht te brengen. Niet mensen naar het hart van God brengen, maar het hart van God naar mensen brengen. Niet alleen door het goede nieuws te vertellen, zoals Matteüs 9 vertaald is, maar door het goede nieuws te *zijn*. God wil in Jezus dicht bij de mensen zijn. Vooral de mensen die zich niet gezien voelen in de gemeenschap.

Het is prachtig hoe die kern mensen verandert. Ze zien hoe God het bedoelt. Hoe God hén bedoelt. Deze vrouw gaat getuigen. En alle dorpelingen komen in aanraking met God. Ontmoeten in Jezus de allerhoogste. Die hart heeft, ook voor Samaritanen.

De missie van Jezus gaat nog dieper. Want met dat hij zondaars ziet. Zieken zoekt. Onaanraakbaren aanraakt. Met dat hij dat doet, identificeert hij zich met hen. God is zo begaan met mensen, dat hij

zelf, door zijn zoon, mens wordt. En als mens neemt hij hun onreinheid over. Want zo dachten de mensen toen: wie een onreine aanraakt, wordt zelf onrein. Bij Jezus gebeurt er echter ook iets anders. Want het werkt ook andersom. Wie de goede, zuivere Jezus aanraakt. Die wordt zelf rein. Niet alleen onreinheid is overdraagbaar. Maar reinheid ook.

Ja, sterker nog. Het goede overwint het slechte. Als Jezus ultiem uitroept dat het klaar is. Dan duidt de Bijbel dat als volgt: alle onreinheid heeft hij op zich genomen. Wie zich laat aanraken door Jezus, die wordt heilig. Die komt binnen de kring van God. Die mag het verleden achter zich laten. Een nieuw leven beginnen. Allemaal dank zij Jezus Christus. God die mens werd. Identificatie met het zwakke.

En zo komt de Samaritaanse vrouw tot leven. Omdat Jezus de grens over durfde. Een heel dorp, een hele stad kan dan geïnfecteerd worden met liefde. Zo kan het gaan.

En dus, Elisabeth, heb maar veel van Jezus. Zoek de mensen op die de kerk uit beeld verloor. Zoek de jongeren op, voor wie de reguliere kerk geen plek zag. In principe misschien wel, maar feitelijk vaak niet. De twintigers en dertigers, die langzaam maar zeker vervreemd zijn, misschien. Zoek ze op. Verken de grenzen. Verleg de grenzen. Maak van jouw missie een helende taak. En leer ons in de kerk hoe dat werkt. Dan ben je tot zegen.

Amen